

V Ljubljani, v četrtek, dne 27. marca 1913.

Naročnina
za Avstroogrsko: 1/4 leta K 2.— 1/2 leta K 4.— celo leto K 8.—
za Nemčijo: " 3.— " 6.— " 12.—
ost. inozemstvo: " fr. 3-50 " fr. 7.— " fr. 14.—

Uredništvo in upravništvo: Frančiškanska
ulica šte. 10.
Naročnina za Ameriko znaša celoletno 3 dolarje.

Oglasnina
za 6 krat deljeno petitno vrsto enkrat 20 vln. — Pri več-
kratnih objavah primeren popust.

Leto III. Posamezna številka 20 vinarjev.

Na naročila brez denarja se ne ozira.

Naročnina za dijake in vojake 6 kron.

Štev. 13.

Vsak naročnik dobi letos jeseni brezplačno in poštne prosto ilustrovan koledar za l. 1914. Za vsak pol leta plačane naročnine pa ima vsak naročnik pravico do ene slike: Prošerna Jurčiča, Gregorčiča ali Aškercja, če plača 40 vln. za ovoj in poštino.

Umor grškega kralja Jurija I. v Solunu.

Grk Skinas ustrelil vladarja zavratno iz zasede.

DR. VELIMIR DEŽELIČ:

V službi kalifa.

Zgodovinski roman iz časov hrvatske telesne straže v Španiji. Z dovoljenjem pisateljevim prevel Stargorski.

— Olaja je bila hčer sužnje kalifa Madhija, polusestra Haruna Rašida. Obraz ji je bil, kakor mleko in kri, oči kakor blisk, pela je, kakor slavček, ali da ti povem resnico, bila je takšna, kakršna si ti. Zlagala je svoje lastne pesmi in njene pesmi se pojo še danes. V kalifovi palači so jo čuvali, kakor oko v glavi, zakaj ona je bila radost in veselje na cesarskem dvoru. Hvalili so njeno lepoto, hvalili njeno duhovitost, hvalili petje in pesmi, hvalili njen glas... Edino, kar je kazilo njeno lepoto, je bilo znamenje na čelu. Ali ona je bila umna žena in veš, kaj je storila, da zakrije to napako? Vedno je nosila na čelu trak posejan z dragulji. Kmalu so to vzljubile vse gospe in naenkrat je ves dvor Harun al Rašida nosil enake nakite. Da ne pripovedujem dalje. Zaljubila se je v paža na kalifovem dvoru. In ta ljubav je bila tako silna, da ni mogla odoljeti srcu. In veš kaj je storila? Obiskala je svojega paža, in ker tega drugače ni mogla storiti, splazila se je po nevarnem potu po žlebu za dež, ki je bil pritrtjen na strehi in o tem zložila pesem:

Kaj vsled ljubezni sem prebila
radi tebe, reči mi ni moč;
po stezi strašni sem hodila
na kocko žitje stavljajoč.

Ali ni bila to vražja ženska? In sedaj se ogleduješ ti Fatima v tem njenem vzgledu?...

Fatima na te besede ne reče ničesar. Solnce je zapadlo in noč se je polahko spuščala na zemljo, kar naenkrat se zasliši strašen krik.

— Kaj je to? — se splaši starka. — Zdi se mi, da slišim žvenket orožja in v daljavi bojni krik.

Obe jameta poslušati.

— Resnično, nekaj se godi zunaj?

— Oh, — vzklikne starka — morda zopet kaka vstaja, kaka meščanska vojna? V tej nesrečni Kordovi se ne more pomiriti ljudstvo.

V tem se je nebo zardečilo.

— Nekje gori. Strašen požar mora biti. Gorje, če gori mesto in zgoriva midve.

— Ali bi bila to taka nesreča? Vsaj najdeva s Strezinjo skupen grob.

— Brrr — se zgane starka. — Kake strašne misli so to. Ali te, golobica moja, tako veseli, da se živa spečeš? Jaz nimam zato daru. Potem mi je smrt v valovih reke, ali pa celo v jadranskem morju, ljubša.

Hrum in vpitje je postajalo vedno hujše, nebo se je čimbolj rdečilo. Glasovi vojske so se slišali čimbolj glasneje. Razumeli so se poedini vzkliki.

— Smrt tiranu!

— Smrt berberom!

— Smrt lažikalifu!

Ti vzkliki so se razločili povsem dobro in sedaj sta vedeli, za kaj se gre. Berberi, afriške čete, torej tudi njun gospodar gredo v boj. Ako zmagajo, potem ujamejo Wadho el Amerija, hadžiba in brez dvoma mu

odsekajo glavo. To je Fatima pomislila takoj, in lice ji je obledelo.

— Ako pogine Wadha el Ameri, kdo mi reši mojega Strezinjo?

— Prav govoriš, golobica — odvrne starka trepetaje. Ali niti bolje ne bo, ako zmagata hadžib in kalif.

— Kako misliš to?

— Ker bodo čete kalifove navalile v domove, kjer so stanovali berberi. Tudi sem bodo prišli in porušili in požgali vse, kar jim pride pod roko, naju pa ubili... Kaj storimo, kaj storimo?

— Sužnja sem — reče Fatima — kaj bodo z mano?

— Kaj bodo s tabo — reče starka. — Ti si lepa, ti si mlada, tebe ne ubijejo. Ali gorje meni, starki... glavo mi odsekajo.

— In zakaj bi prizanesli meni, tebi pa ne? — vpraša Fatima.

Velika noč pri malčkih: Pirhi.

— Vzamejo te za ljubico ali te prodajo za drag denar v kak harem. Tam ne dobiš drugega Abubekra, ki bi te je imel v svojem haremu, na največje čudo, nedolžno, kakor dete.

— Ti misliš?... — vpraša deklica mirno.

— To je gotovo.

— Ali povem ti, da raje umrem.

— Ali ti je tako malo do življenja?

— Bila bi za vedno izgubljena za Strezinjo.

— Uboga moja golobica, uboga Fatima tudi sedaj misliš na njega?

— Mislim in vem, kaj mi je storiti.

— Kaj?

Fatima ničesar ne odgovori, nego gre v kot, kjer je bilo njeno ležišče. Pripogne se in izvleče bodalo.

— Kaj delaš? — vzklikne starka. — Kaj hočeš s tem?

— Ti vprašaš?

— Ali se nameravaš boriti zoper celo vojsko — vpraša z nekakim sočutnim posmehom starka.

— Ne bom se borila zoper nikogar.

— Kaj pa?

— To bodalo si porinem v srce prej, nego se mi približa kdo ter me uropa vzoru mojega srca.

— Kako čudno dekle si ti, kako čudno... — pokima starka z glavo.

XV.

V velikem strahu sta prebili Fatima in starka noč bitke in sen jima ni zaprl oči.

Starka je nekaterikrat poiskala Ibrahima in Meha, da bi ji povedala „panterja“, kaj se zunaj dogaja.

Ali „panterja“ nista vedela ničesar. Na vse njene prošnje se nista dala pregovoriti, da bi šla na ulico in pogledala, kaj se godi.

Flegmatično sta ležala po stari prepričanju in zevala, kakor da ju vse to nič ne briga.

Šele drugi dan je odšel Ibrahim v mesto.

Ni minilo četrt ure, kar se povrne ves poten in zaprašen, in izgledal je kakor pošast.

Stara je takoj stekla k njemu.

— Kaj se je zgodilo? Gotovo nekaj strašnega, ker tako strašno izgledaš.

Ibrahim ni mogel spregovoriti besede, tako ga je nekaj dušilo. Naposled je zastokal:

— Strašno, da, strašno.

— Ali se koljejo?

— Ah, kaj bi se klali.

— Kaj pa je drugo, nego bitka?

— Bitka da, ali končana.

— Končana? In kdo je premagan?

— Naš ubogi gospodar!

— Kaj je z njim? — vprašata Meha in starka h krati.

— Mrtev je.

— Kaj govoriš — vzklikne Meho. — To so bedaste šale.

Ali Ibrahim zmaje žalostno z glavo.

— Mrtev je. Na svoje oči sem videl, kako je vrgel krvnik njegovo glavo čez mestno zidovje.

— Pri Alahu, našemu gospodarju so odsekali glavo? Ne, to ni mogoče. Morda nisi prav videl — vzklikne starka, kakor blazna. In jela je trgati s sebe obleko in stokati: — Gorje, moj gospodar je umrl... gorje...

— Ne blazni, starka — se zadere Ibrahim. — Ako ne nehaš tuliti, pa te udarim, da boš imela potem vzrok. Kakor bi ne vedel, da se v srcu veseliš smrti Abubekrove, ali kako si ga klicala. Kolikokrat si ga preklinjala pred nama in še pred tremi dnevi sem te slišal, ko si vzkliknila: Naj ga tristo zlodejov razdere in raznese...

— Beži... beži stari obrekovalce — se vzeji starka — glej ga, kako laže...

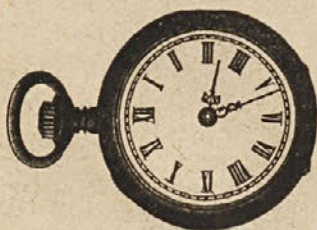
— Komu praviš, da laž, stara, brez zoba sova — se zadere Ibrahim.

— Kdo je sova, ti gnjila buča, ti presoljeno zelje...

Prišlo bi do pravega prepira med Ibrahimom in starko, ako bi ju ne prekinil Meho:

— Sedaj ni časa za prepir. Ako je to resnica, kar je Ibrahim pripovedoval, potem se gre tudi za našo kožo.

(Dalje prihodnjič.)

Priporočamo
domačo tvrdko

H. Suttner, ki je največja,
domača tvrdka

te vrste na slovanskem jugu. Kdor potrebuje uro, verižico, uhane, prstan itd., naj piše po cenik. Velik bogato ilustrovan cenik dobi vsakdo zastoj in poštne prost. Pišite po dopisnici: H. Suttner v Ljubljani 5, Mestni trg šteč. 25.

Nizke cene!

Postrežba solidna in točna.

Umor grškega kralja Jurija v Solunu.

V torek ponoči je dospela iz Soluna strašna vest, da je padel grški kralj Juri od roke zavrattnega morilca. Hudobno nemško-židovsko časopisje, ki širi že od začetka vojne trdovratne laži o bolgarsko-grških sporih, je seveda takoj raztrobilo, da je morilec Bolgar in da so se začeli zaradi tega krvavega dejanja v Solunu stra-

Umorjeni grški kralj Jurij I. po najnovejši sliki.

hoviti boji med zavezniki — Grki in Bolgari. In vsako slovensko srce je vztrepetalo v prvem trenutku spričo tesnobe vprašanja: Kaj bo zdaj? Ako pride do klanja med zavezniki, razpade zveza... moč pa, njihova in naša, je le v trdni, zvesti slogi! — Toda vest se je izkazala, hvala Bogu, kot zlobna izmišljotina. Morilec kralja Jurija je slaboumen Grk z imenom Skinas, ki je prošil kralja denarne podpore in ga ustrelil iz maščevalnosti, ko je ni dobil. Sam pravi, da je socialist, a tudi to ne bo resnica; vsaj pismo, ki ga je pisal kralju, ne kaže nobenega sledu kake politične naobrazbe.

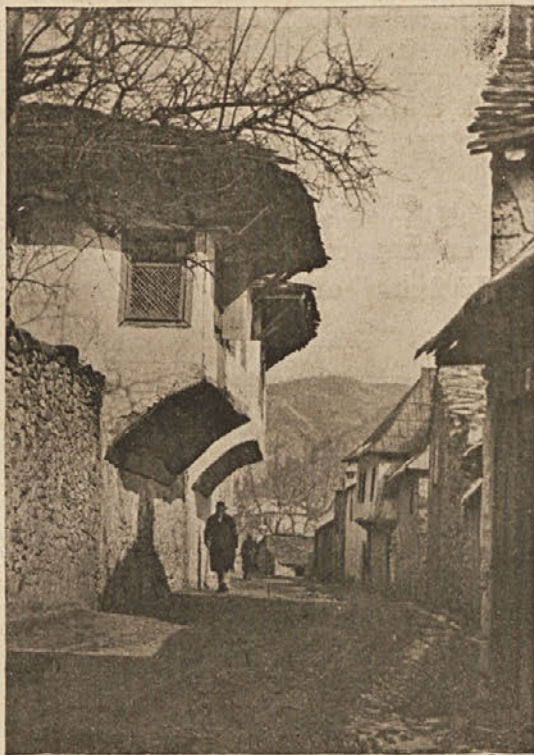
Morilec se je bil skril na vogalu ceste Hagia Trias (Sv. Trojica), par korakov od policijskega komisariata. Ko se je vračal kralj z izprehoda, ga je ustrelil Skinas na razdaljo dveh korakov. Ko je padel prvi strel, je hotel kraljev adjutant ustreliti napadalca, toda njegov revolver se ni izprožil. Med tem sta se vrgla dva kretska orožnika na morilca in ga prijela. Adjutant se je obrnil nato proti kralju, meneč, da ni zadet; toda vladar se je bil tačas že zgrudil pred neko prodajalno. Nezvestnega so prenesli v bolnico, a izdihnil je že na potu. Krogla je bila prebila prsi pod lopatico. Rana je krvavela tako močno, da je bil demantni križec, ki ga je nosil kralj na prsih, ves krvav. Krogla je prebila srce in zapustila telo na prsni strani; umor se je izvršil ob 5. uri 20 minut popoldne.

Kraljevska princa Jurij in Andrej sta sporočila strašno vest z največjo previdnostjo kraljici Olgi, ki jima je padla nezavestna v naročje. V Atenah samih izprva nihče ni verjel novici; toda le prekmalu so potrdili vest žalni streli iz topov in črne zastave, ki so zavihrale na vladnih poslopjih. Tudi prestolonaslednik Konstantin, ki je kot poveljnik grške armade pravkar zavzel Janino, se je bridko razjokal,

ko je prejel obvestilo o očetovem umoru. Vrnil se je nemudoma v Atene in je v petek, dne 21. ob 11. uri dopoldne v zbornici slovesno prisegel na ustavo. Imenoval se bo Konstantin XII. — računa po svol jih prednikov, starih bizantinskih cesarjih.

Kralj Jurij I. je nastopil vladno dne 23. marca 1863. po odstopu Otona I. iz bavarske kraljevske rodbine. Pod njegovo vladno se je razvijala Grška s prijateljsko pomočjo velesil čimdalje uspešneje, dokler ni našla pod umnim sedanjim ministrskim predsednikom Venizelosom v trdnem zavezništvu z balkanskimi sosedi podlage za nadebudno bodočnost. Najvažnejši dogodki njegovega vladanja so bili pač nedvomno poizkusi grškega naroda, priklopiti kraljestvu vse pokrajine in otoke, ki so bili v starodavnosti grška last. Že l. 1866. so se začele ljute vstaje na Kreti; ponovile so se l. 1889, a l. 1897. so vzele velesile Kreto pod svojo zaščito. Grška pa je zahtevala, da naj odločijo Krečani sami, čigavi podaniki hočejo biti, grški ali turški; zato je izbruhnila dne 18. aprila 1897. vojna med Grško in Turčijo, v kateri je Grška podlegla: Grška je izgubila Tesalijo in plačala do 100 mil. frankov vojne odškodnine, a posvetila je vsa poznejša leta pripravam na osveto in dvignila v dobrih desetih letih svojo armado in mornarico tako visoko, da si pridobiva v sedanji vojni lepe uspehe, čeprav ji sreča ni tako mila kakor drugim zaveznicam. — Kralj Jurij je bil poročen z rusko kneginjo Olgo, ki mu je rodila dne 2. avgusta 1868 prestolonaslednika, sedanjega kralja Konstantina XII.

300letnica Romanovih. V prihodnji številki priobčimo bogato serijo slik ruskih carskih palač in jubilejnih slavnosti ter obširen zgodovinski spis o ruski vladarski rodbini.

Ulica sv. Trojice v Solunu, kjer je bil umorjen grški kralj Jurij I.

Iz nove Francije. Krasna bodočnost se obeta Franciji v njenih afriških kolonijah, ki so jih zavojevali potomci Napoleonovih junakov in ki jih širijo in branijo dan na dan s tako občudovanja vredno vztrajnostjo in junaštvom. Priobčujemo par slik iz teh vročih severnoafriških dežel. Prva kaže mohamedanskega fanatika „preroka“, ki hujska na „sveti boj“ zoper francosko nadvlado; druga predstavlja mavzolej v Casablanca, postavljen v spomin junakom, ki so padli v letih 1907 in 1909 v Maroku

za svojo domovino. — Omeniti je treba, da dela Francija z vsemi silami na to, da bi izpremenila te širne zemlje, ki obsegajo dandanašnji še 7000 km² neobdelanega sveta, v rodovitne pokrajine. Že lani smo čitali o velikanskem načrtu, kako naj bi se napeljala voda v te puščave ter jih izpremenila v poljedelski svet — novo žitnico Evrope. Francosko vojaštvo vrši v teh krajih obenem z boji proti divjim beduinskim plemenom nalogo kulturnih pio-

Novi grški kralj Konstantin XII., zmagovalac janinski.

nirjev; tako n. pr. nam kažeta zadnji dve sliki vojake francoske tujske legije pri gradnji vasi in dograjeno vas — El Morada na bregu reke Monlousa. — V prihodnji številki priobčimo še slike: karavano, ki se pomiče v žareči solnčni pripeki po peščenem morju Saharske puščave; Beduine, ki počivajo v oazi in napajajo velblode v sladkovodnem jezercu; starodavno arabsko mesto Nefta z vsemi karakterističnimi znaki arabsko-afriškega stavbarstva — ravnimi strehami ter golimi, okroglimi kupolami...

Črnogorski pesnik Mićun N. Pavičević je pravkar izdal na Cetinju knjigo pesmi „Oslobodjenje“. Njegovim verzom se pozna, da so izšli iz naroda, iz vojske pred Skadrom; vidi se jim, da jih je speval mož, ki se bori sam in je izgubil v vojni rodnega brata. V njih odseva vse junaštvo črnogorskega naroda, ki se pripravlja ravno zdaj na odločilno borbo za staroslavni Skader. O Skadru poje Pavičević: „Skadre, naš grade, počivaj u miru, — dok u nas traje i oslednjeg bila — ničija nam te neće uzet sila. — Glogov se kolac priprema vampiru... Skadre, naš grade, hrame naših nada, — s Lovčena će te branit kanonada...“ Naj bi se uresničila domoljubnemu pesniku in njegovemu ljudstvu vroča želja — hrepenenje vsega Jugoslovanstva od Triglava do Carigrada!

Tridesetletnica Ignacija Borštnika.

Torek, dne 25. marca je bil velik praznik v slovenskem gledišču v Ljubljani: g. Ignacij Borštnik je praznoval svojo igralsko tridesetletnico v glavni ulogi Cankerjevega „Kralja na Betajnovi“; zagrebska proslava se je vršila že dne 19. t. m., in ožja domovina se je spomnila pravzaprav pozno svojega velikega sinu... Slavje pa zato ni bilo nič manj iskreno; navdušenje Borštnikovih častilcev je preplavilo vse meje v

svojem elementarnem izbruhu, in ko je Borštnik odhajal iz slovenske prestolnice, je moral biti prepričan, da je hvaležnost in ljubezen naroda nevenljivejša od lovorjevih vencev, čeprav je morda nekoliko siromaška... Ignacij Borštnik se je rodil l. 1859. v Cekljah na Gorenjskem, študiral v Ljubljani pet gimnazijskih razredov, postal po opravljeni vojaški službi bančni uradnik, nastopil l. 1882. prvičkrat v gledišču in postal učitelj dramatične šole. V svrhu nadaljne izobrazbe se je šolal na Dunaju, kjer je realistični Tyrolc posebno vplival nanj. Ves čas, dokler je ostal ohranjen ljubljanskemu odru, je neumorno deloval za povzdigo in prospah slovenskega gledišča — daleč preko navadnih nalog igralskega poklica... Svoj višek pa je dosegla njegova zvezda v Zagrebu, kamor ga je angažiral l. 1894. intendant Kiletič; na zagrebskem odru je sijala celih 19 let. Temeljna nota Borštnikove umetnosti je naturalizem vseh nijans, prepojen z globoko čuvstvenostjo, plemenit in diskreten v najopasnejših tragičnih momentih. S temi svojimi vrlinami je postal Borštnik steber zagreškega gledišča; ožji slovenski do movini pa je ohranil ves čas genljivo in hrepenečo ljubezen. Vsako leto ga vidi na počitnicah med našimi krasnimi gorami, ki so njemu mile varuške mladih let, nam pa v svoji krepki in ponosni sili najlepši simbol Borštnikovega umetništva. — Gladko in jedrnato teče Ignaciju Borštniku tudi slovenski stih; menimo, da ne moremo bolje zaključiti teh vrstic kakor s tem, da podamo bralcem dve njegovi pesmi...

Ko zadnjikrat...

Ko zadnjikrat mi solnce zlato sine,
Življenja meni se odmota nit,
Tokrat še mislil bom na vas, planine,
Na tebe, dom, v gorah visokih skrit!

Ko večni mrak se spuščal bo na mene,
Oblival čelo mi že smrtni znôj,
Zaihtel bodem še: „Gore zelene,
Zakaj ne selite se ve z menoj?“

Moj svet, moj raj ste bile mi, planine,
Ločitev bolna, težka je od vas!
Na pragu vrat tja v tajne, večne tmine
Zaklical bodem še enkrat na glas:

„Domov, domov, v gore me ponesite
— O, čujte moj poslednji, težki vzdah —
Z zemljo domačo, sveto me pokrijte,
V gorah le našel bode mir moj prah!“

Spustite zagrinjalo...

Pobede ni, le boj vihrá brez kraja!
Kdo v borbi težki padel bo nocoj,
Tu, kjer junakov kri tál ne napaja,
Kjer, Muze, ste razvile prapor svoj?
Minilo trideset je let,
Odkar sem v hram, vaš bil sprejet,
V vrte vaše in nasade,
Cvetoče večno, večno mlade,
O, časi krasni!
O, dnevi jasni!
Sto src, sto duš sem dal vam v dar,
Položil jih na vaš oltar —
Jaz: kralj, berač, ljudi tolmač
Iz nizkih koč, gradov, palač.
Poslednja krinka danes pade.
A s krinko zadnjo padam jaz;
Pokriva prošlost te zaklade —
Ostal mi je le moj obraz!
Umetnosti se hram zapira,
Zaklepa se dehteči vrt,
Ki meni več ne bo odprt;
Junak nekdanji tu umira!
Zato tecite,
Solze, škropite
Se enkrat mi, ta mali svet,
V obleko praznično odet!
Tekó poslednje naj solzé,
Ki plakal sem jih jaz za tó,
Za tó, umetnost, tvoje ideale!
Da tó solze v očeh bi vedno stale,
Da ena vsaj ostati more
Do zadnje noči — zadnje zore
Življenja mi, kot drag spomin:
Na sreče dni — dni bolečin!
Spustite zagrinjalo...

Mnogostranski morilec. Te dni je padel v roke pariške policije nadebuden mož — zločinec Lacombe. V hipu, ko je redarjeva roka ustavila njegovo karijero, je imel pri sebi 2 bravninga, 76 patron, 1 dinamično patrono, 2 bombi po 200 gr. di-

NOVICE.

H koncertu „Glasbene Matice“ dne 3. in 7. marca. V zadnji številki smo morali zaradi pomanjkanja prostora v naglici

Iz nove Francije: Francoska „Tujska legija“ gradi Arabcem vas.

namita in 2 po 250 gr. dinamita. Ne glede na manjše zločine ima Lacombe na vesti 4 senzačne umore, ki so svoje dni razburili vso Francijo.

Izdelovanje židovskih velikonočnih kruhov. Tudi Judje imajo svojo Veliko noč, pri kateri ne sme manjkati velikonočnega peciva. To pecivo je podvrženo starodavnim obredom še izza Mozesovih časov; dandanašnji ga peko seveda židovske pekarnice v velikih množinah. Kako — to kažeta bralcu naši sliki.

Naročnike, ki jim s 1. aprilom poteče naročnina, nujno prosimo, da jo takoj obnovijo.

izpustiti že stavljeno poročilo; omenimo naj danes le kratko, da sta obe prireditvi uspeli krasno. Občinstvo je storilo svojo dolžnost z obilnim posetom; navzoč je bil tudi baron Schwarz. Pevski zbor z gosp. Hubadom na čelu je obvladal spretno svojo nalogo; mnogo pohvale so želi gđc. Koroščeve, g. Rijavec in g. Križaj. Prireditel „Glasbene Matice“ nam je bila velik umetniški užitek in — v žalosti nad rezultati letošnje glediške sezone — tolažil dokaz, da zanimanje za umetnost še ne izginja med nami tako popolnoma, kakor tarnajo pesimisti.

Društvo „Vrtnarska šola“ ima svoj redni občni zbor dne 6. malega travna v Kamniku v kavarni Vanossi ob 3. uri popoldan.

Zanimanje za Slovence. V Parizu se je te dni ustanovil poseben klub, ki je

Iz nove Francije: Dograjena vas El Morada.

prevzel nalogo, da širi med francoskim narodom poznavanje Slovencev in njihov pomen v kulturnem razvoju Jugoslovantva. „Groupe d' études Franco-Slovènes“, kakor se društvo imenuje, hoče potom predavanj in tudi potom žurnalistike se-

ni videl krasnejše žene od kneginje Milene. Ker pa žene v Črnigori ne precenjujejo tako kakor po drugih deželah Evrope, je črnogorski narod izprva pomiloval svojega kneza, ki mu je rodila družica toliko hčera. Toda kralj Nikola, ki kaže tudi v

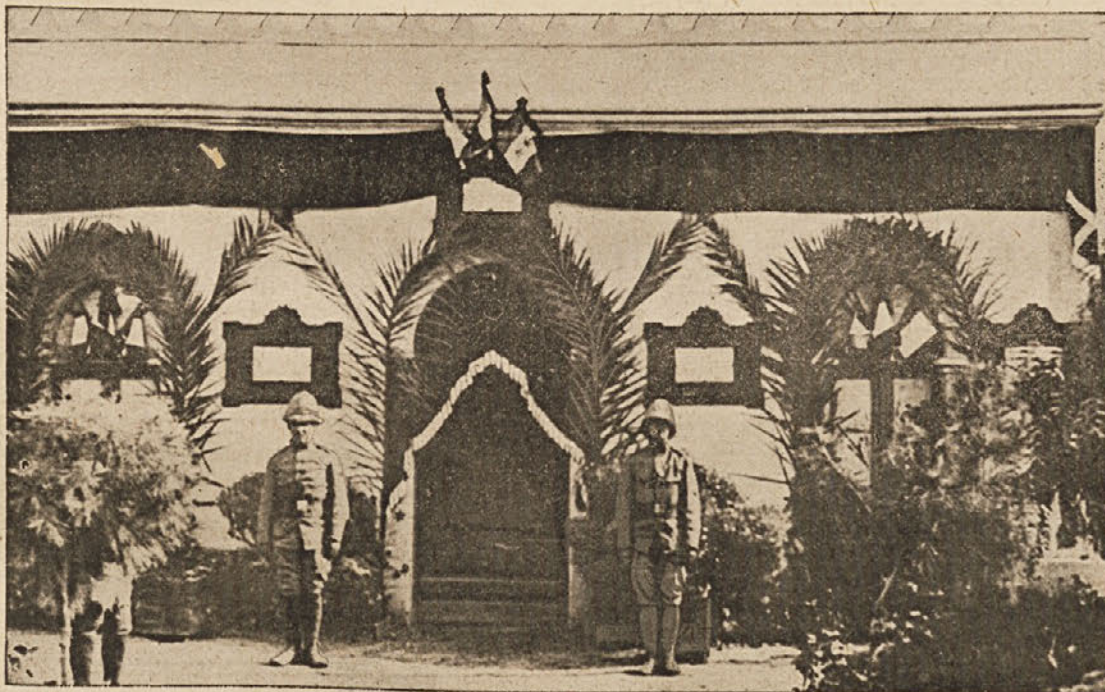

Iz nove Francije: Mohamedanski prerok hujska proti Francozom.

znani Francoze o razmerah Slovencev, o njihovih narodnih bojih napram pangermanizmu in tako opozoriti vesoljni svet na kričeče krivice, ki se gode Slovincem v narodnem oziru. Na čelu teh prijateljev Slovencev stoji veleinteligenten in socialno visoko stoječ mož, namreč g. Julij Tixerant.

Novo samostrelno puško preizkušajo pravkar v armadi Združenih držav severoameriških. Puška je izum znanega konstrukterja Colta in more izstreliti v minuti 652 krogel; novinci, ki je sploh še niso bili vajeni, se dosegli po 500 streliv v minuti. Puška je le malo težja od navadne armadne puške; pri streljanju jo naslonijo na majhno trinožno stojalo. Par vojakov, oboževanih s takimi puškami, doseže strelni učinek cele kompanije. Armadna uprava je že naročila 500 takih pušk, da jih uvede za poskušnjo.

svojih pesmih veliko spoštovanje do žene, se ni čutil nesrečnega; in prav je imel. Malokateri vladar je omožil svoje hčere tako dobro kakor vrli kralj Črnogorcev. Zorka, najstarejša in že umrla hči Nikole I. je bila žena Petra Karagjorgjevića, sedanjega srbskega kralja; Milica se je omožila z ruskim velikim knezom Petrom Nikolajevičem, Stana je bila soproga kneza Leuchtenberga, po njegovi smrti pa je poročila člana carske rodbine Romanovih; Jelena je postala italijanska kraljica in slovi kot najlepša med kronanimi ženami; Ana je postala soproga princa Battenberškega in je tako v tesnem sorodstvu z angleško dinastijo — najmlajši dve, Ksenija in Vera, pa doslej še nista omoženi. Sreča, ki jo ima kralj Nikola s svojimi hčerami, je povzročila več šaljivih opazk, izmed katerih je najboljša tista, ki jo je

Iz nove Francije: Mavzolej francoskih vojakov v Casablanki.

Hčere Nikolaja I. Črnogorski kralj Nikola I. ima tri sinove in sedem hčera. O njegovi soprogi Mileni govore, da je bila v šestdesetih letih najlepša gospa v Evropi; imenovali so jo „zvezdo Orienta“. Nekj nemški pisatelj, ki je potoval tudi po Črnigori, pripoveduje, da na vsem svetu

napravil Nikola I. sam proti nekemu tujemu diplomatu. Mož se je čudil v razgovoru s kraljem, da izvaža Črnogora tako malo izdelkov. „Pozabili ste moje hčere!“ je vzkliknil Nikola s širokim nasmehom... Vse hčere kralja Nikole imajo nenavaden političen talent in so znane vedno in po-

Abadie-kotiček.

Uganka sfinge!

„Kako je mogoče kaditi, ne da bi se z nikotinom zastrupil?“ —

To je prav enostavno: „Vzamemo abadie-stročnice s ferolovo bato in sv. Jurjem!“

vsod kot strastne črnogorske domoljubke.

Umetni dragulji. Malokdo je tako premožen, da bi mogel zadostiti želji drage „polovice“ po pristnih demantih, rubinih, safirjih in drugih cenjenih draguljih; „hoteti“ in „moči“ sta vsled cene teh priljubljenih reči večinoma huda nasprotnika. Toda tehnična kemija si je zabila v glavo, odpraviti to nepriliko: oživotvorila je industrijo, ki noče nič več in nič manj kakor fabriško proizvajanje dragih kamnov. Označba „umetni“ dragulji je prav za prav napačna, ker diši po nižji kakovosti, dočim so ti dragulji ponaredbe iz iste snovi kakor naravni proizvodi; stvar je podobna, kakor če bi kdo ponarejal cekine iz suhega zlata. Kemične sestavine in fizikalne lastnosti so enake do pičice; različen je le nastanek dragulja. Kemik pač posnema z razpoložljivimi sredstvi tvorbo dragoce-nih kristalov v naravi; zato imenujejo te dragulje tudi „sintetične“. Že l. 1848. so se pojavili za malo časa umetni rubini, ki pa zaradi svoje drobnosti niso imeli praktičnega pomena. V začetku našega stoletja se je prvič posrečilo francoskim kemikom, dobiti lepe, velike rubinove kristale, v vsakem pogledu enakovredne naravnim rubinom, in sicer s tem, da so stopili čisto glino z nekoliko kromovega oksida v plamenu pokalnega plina ter naglo shladili raztopnino. Proces se je med tem izpopolnil: več nemških in francoskih fabrik proizvaja zdaj letno mnogo milijonov karatov (karat = okroglo 0,2 grama) umetnih rubinov, ki stanejo po razmerju svoje lepote in velikosti po 6 do 18 K, dočim so naravni desetkrat do stokrat dražji. Nekaj časa prodajajo tudi že umetno narejene modre safirje. Safir sestoji, kakor rubin, iz prozorno kristalizirane gline s primesjo neznatnih množin tujih kovinskih oksidov, ki mu dajejo barvo. Delajo ga tako, da stope pod izvestnimi pogoji čisto glino, kobaltov oksid ter malce apna in magnezije. Delajo tudi umetne opale, smaragde, turkize in druge, umetne demante pa je dobil že Henry Moissan v Parizu proti koncu prejšnjega stoletja; a ti demantki so tako majhni in njih izdelovanje tako drago, da za prakso nima pomena, dasi je zbudilo opravičeno pozornost v znanstvenih krogih. Znano je, da je demant čist kristaliziran ogljik. Raztopljeno železo ima zmožnost, razkrajati ogljik, ki se ob polagnem hlajenju kristalizira večinoma kot grafit. Moissan je stopil s pomočjo ogromne vročine električnega svetlobnega loka železne opilke in prah od lesnega

ogljja ter shladil raztopnino nenadoma, s tem, da jo je vrgel v vodo; pri tem se naglo skrči zunanja lupina in otrpne, tako da nastane okrog jedra visok pritisk, pod katerim se kristalizira del raztopljenega ogljika v obliki drobnih kristalčkov, ki preostanejo, ko razkrojiš železo v kislini.

Iznajdljivi oče. Na Angleškem je ustanovil vikar Grundy ženitbeno posredovalnico, češ, kdor se ne oženi, zagazi v nemoralnost.

Oče (hčeri): Bogat je, razume svojo trgovino in tudi soliden je, kakor se vidi. Tega vzameš.

Hči: Ne vzamem ga — ne ugaja mi!

Oče: Seveda, ne ugaja ti! Ti njemu tudi ne ugajaš, pa te hoče kljub temu!

Kismet. Prvi Turek: Alah je vendarle mogočen. — Drugi Turek: A postaral se je, postaral, saj vidiš, kako malo nam je pomagalo.

Listnica uredništva. Koroško, (velikonočno streljanje). Opatija prihodnjič. Tudi druge pošiljateljce slik prosimo, da naj potrpe, ker česar ne vrnemo, pride na vrsto, četudi ne takoj.

Vsem prijateljem Ilustrovanega Tednika, ki so nam poslali voščilo za Velikonoč, se iskreno zahvaljujemo ter jih prosimo, da še nadalje ostanejo zvesti podporniki in razširjevalci Tednika.

I. K. Dolina. Priobčimo. Hvala!

M. Bratish, Box 563 Amerika. Vaše velikonočno darilo (3 dol. kot naročnina za 2 nova naročnika) nas je zelo razveselilo. Da bi dobile obilo posnemalcev!

Črnogorski pesnik Mićun N. Pavičević.

Ignjat Borštnik.

Ženski svet navaljuje zdaj vsak dan na vikarja, proseče ga, da naj jim preskrbi moža. Istotako si je oglasilo mnogo moških, ki bi radi našli zakonsko polovico. Seveda imata običajno obedve stranki pretirane zahteve: moški se ne mara zadovoljiti samo z „nežnim bitjem“, marveč želi tudi bogato doto, a ženske si predstavljajo „bodočega“ tako značajnega, plemenitega in krotkega, kakor navadno nihče ni... O blagem vikarju pravijo zli jeziki, da je odgovoril znancu na vprašanje, ali se mu je posrečilo zvesti kak mladi par: „Kajpak! Takoj prvi dan po otvoritvi moje posredovalnice se mi je postrečilo najti moža najstarejši izmed mojih sedem hčera. V dolžnost si namreč štejem, preiskušati svoj zavod najprej na lastni rodbini, in še le potem, ko se izkaže, tudi na drugih ljudeh...“ — Mi Slovenci pravimo tudi, da je Bog najprej sebi brado ustvaril...

Zaradi praznikov se je ta številka za en dan zakasnela, kar nam naročniki naj blagovolijo oprostiti. Prihodnje številke izidejo zopet redno ob četrtkih.

Za kratek čas.

Zdravnik: Ali ne pijete preveč močnega čaja?

Božnik: O, gospod doktor, saj ga vedno razredčim z rumom.

Odvetnik (obtoženu): No, povejte, ali nisem govoril, kakor da branim svojega lastnega sina?

Obtoženec: Ka-aj? Ali je on tudi takšen lump?

Na zdravje. Dekle: Vas, starca, pa že ne vzamem, raje skočim v vodo. — Snubec: Nič ne de, če skočite v vodo, saj goske znajo plavati.

Izdal jo je. „Čuješ, mali — vpraša neki gospod brata neke gospodične — kdaj bo tvoja sestra stara 24 let? — Mali: Saj je stara že 25 let.“

V jahalni šoli. Štražmojster (rekrutu, ki se uči jahati): Človek mora na konju sedeti čvrsto in trdno, a ne tako kakor kitajski cesar na prestolu.

Slovenščina v Ljubljani. Hausfrava pegla več v badecimru. — Bedinerica lufta cimerherov betcajg. — V šternaleji je muska. — K vajsenvolfu zahajajo slovenski šaušpilari. — Lajtnantov purš biksa parkete. — Hausmajsterca rifla več od obrstarice v vaškuhnji. — Tapecirer fila štrozake z rosharom, a fensterpolstre s segrazom. — Hausmajster klofa tepihe na hofu, prezidentov bedentner pa na ganki. — Pa sem jo na šusterbriknu beegnala, pa sem jo begrisala, pa mi ni nič antvortvala, nič bedankala.

Književnost.

Slovenska Šolska Matica. Slovenci imamo sedaj tri Maticе: Matico Slovensko (književnost in veda), Socialno Matico (moderna popularna znanost) in Slovensko Šolsko Matico (knjige za šole in vzgojitelje). Vsi trije zavodi drug drugega izpopolnjujejo. Slovenska Šolska Matica je pravkar izdala 4 lepe knjige: 1. Pedagoški letopis, 2. Domoznanstveni pouk v ljudski šoli (Eliza Kukovec), 3. Didaktika (prof. Fr. Hauptmann), 4. Flora slovenskih dežel (Jul. Glowacki — dr. L. Poljanec). Knjige je natisnila Učiteljska tiskarna ter jih je jako okusno opremila. Slovenska Šolska Matica marljivo dela in pomnožuje slovensko pedagoško slovstvo — naj bi slovensko razumnštvo cenilo to delo in knjige naročevalo.

Domače ognjišče, list za starše in vzgojevalce mladine. Ta prekornisti časopis bi si naj naročili vsi starši; izhaja v Ljubljani in stane celoletno le 2-50 K.

NESTLÉ-JEVA

moka za otroke

Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na želodcu.

Vsebuje pravo planinsko mleko.

Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastonj pri

Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož IV. SUBAN, Trst, ulica Georgio Vasari 10, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Naročajte pri ——— narodni trvdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. ———

MARKO STOJAN:

Za svobodo in ljubezen.

Roman z Balkana.

Vse pravice pridržane.

VIII.

Prodana!

Ko se je Jerica vzdramila iz hašiševe omame ter se zagledala slečeno, na stolu ob postelji pa turško obleko, je začutila z vso gotovostjo, da je zvičajno zabljenjena v strašno nesrečo.

Mož, ki ima z mlado, jedva poročeno ženo poštene namene, je ne pusti same, ne izroči je skrbi dveh sumljivih človeških bitij, ki jima čitaš že od daleč zločinstvo na obrazu; nima je zaklenjene v temnem brlogu — in zlasti, ne posluži se zvijače, da ji izmakne obleko ter ji pusti goli in zmrzujoči edino izbiro, našemiti se s tujimi cunjami.

Z glasnim jokom je pozdravila vzhajajočo zarjo, dvignila se z ležišča in smuknila, vsa rdeča od sramu, v nastavljenno turško obleko, kakor je pač vedela in znala. Marsikje je počil šiv, marsikod se je raztrgala svila ob tem neveščem hitenju, toda uboga deklica ni pazila na to: samo da je ne vidijo tiste zlobne, lokave oči, ki se upirajo vanjo izza vrat, kadar škrtne linica...

Med tem poslom je domislila vso skrivnost svojega brezupnega položaja. Zaključek pa je bil tudi preenostaven; v njeni duši se je razgrnilo mahoma kakor mrzel dan, in bolečina jo je popadla tako silovito, da so ji usehnile solze od prehude muke.

Mehanično je šla in se umila v skledi z vodo, ki jo je zagledala na vegastem stolcu poleg mize; tudi zrcalo je bilo tam. Pogledala je v njem svoj prepadli obraz, popravila si razkuštrane lase in zaslišala mahoma svoj glas, ki je ponavljal tiho in medlo, brez zveze in brez povdarka:

„Tako torej... tako... to je bilo tisto popotovanje... To, da... In zdaj sem izgubljena... izgubljena!“

„Izgubljena!“ je zakričala mahoma s presunljivim glasom, tako da je šel odmev po vsem temnem poslopju in sta pritekla njena ječarja preplašena gledat, kaj je z njo. „Mogočni Bog — izgubljena!“ Zgrudila se je na kolena — vrgla se po tleh, plakaje s strašnim, krčevitim drgetanjem vseh udov in udarjaje z glavo po umazanem opečnem podu. „Kaj sem zakrivila, o Bog, da me kaznuješ tako grozovito!... Ali me slišiš, gospodar sveta... ali vidiš, v kakšno gorje so me pehnili?... Ali dopustiš, da postanem žrtev brezvestnega človeka, izročena oskrumbi in pogubi! O, gorje mi, nesrečnici!“

S čudovito jasnostjo domišljije je zazrla mahoma svoj rajskolepi domači kraj, zazrla hišo očetovo — in njega samega, kako sedi na vrtu, puši cigaro in misli v ljubezni na daljnjo hčer. In še dalje nazaj jo je zanesel spomin; zagledala se je kot štirinajstletno deklico v veselem krogu tovarišic... kot majhno detece na pomladnji trati... obraz ranjke mamice se je nasmehnil pred njo... izkratka, okusila je v mučnem koprnenju še enkrat vso neizrekljivo srečo blažene mladosti.

„In zdaj!“ je zaihtela iznova. „Kriste, kaj mi je namenjeno?... Drugih naklepov vendar ne more imeti z mano — po

vsem, kar se je zgodilo — kakor... Oh, groza! Ali je mogoča takšna podlost? Ali te ni rodila mati, brezsrčni lopov, kakor vsakogar drugoga, in ti dala človeško srce!... S samim peklom je moral biti v

kalne cunje in kopni v srditi pripeki solnea, zmagujočega nad deževjem...

„Ah, dobri očka moj... in ti, bratec Ivan!... Če bi vedela vidva, kam so me zvabili in kaj nameravajo z menoj! Toda

Cvetna nedelja v Rimu.

zvezi: če pomislim na tisto demonsko moč njegovih oči — vztrepetala sem v njihovem pogledu — bila sem mahoma žrtev brez volje... obrnil me je po svojem peklenem načrtu... preslepil očeta... O, proklet bodi, proklet na večne čase! Da bi se odprla zemlja pod teboj in te pogoltnila v svojo ognjeno globočino!“

Brezmejno sovraštvo je izbruhnilo v njeni duši do lopova, ki si jo je bil osvojil s tako podlimi sredstvi in s takšno satansko nakano. In v žaru tega sovraštva je ginevala temna oblast, ki si jo je bil pridobil nad njeno voljo; jarem se je tresel v naporu njenega deviškega gneva in razpadal, kakor se trga strupena megla v

dom je daleč, daleč... vi, dragi moji, mislite, da sem srečna... Moja tožba se ne sliši do vas! In ti, moj brat, se celo srdiš name... preziraš me in zaničuješ mojo slepoto, ker sem podala roko sovražniku — Nemcu!... Oh, kako prav imaš! Da, kriva sem — sama sem zaslužila svojo pogubo! Prav se mi godi! Prokleta sem, kakor je prokleta vsaka Slovenka, ki se obrne od sinov svojega rodnega ljudstva in postane izdajalka domovine — s tem, da stopi s tujcem pred oltar!... Toda ne! Boljše je umreti kakor biti onečaščen! Odpusti mi, o Bog... oče in brat, odpusti svoji nesrečni Jerici!...

Mnogostranski morilec Lacombe, ki so ga nedavno prijeli v Parizu.

Predstraža

opazi bližanje sovražnika vedno najprej, pa je tudi sama v največji nevarnosti ter se mora posebno previdno čuvati. Taka predstraža je tudi glava človekova,

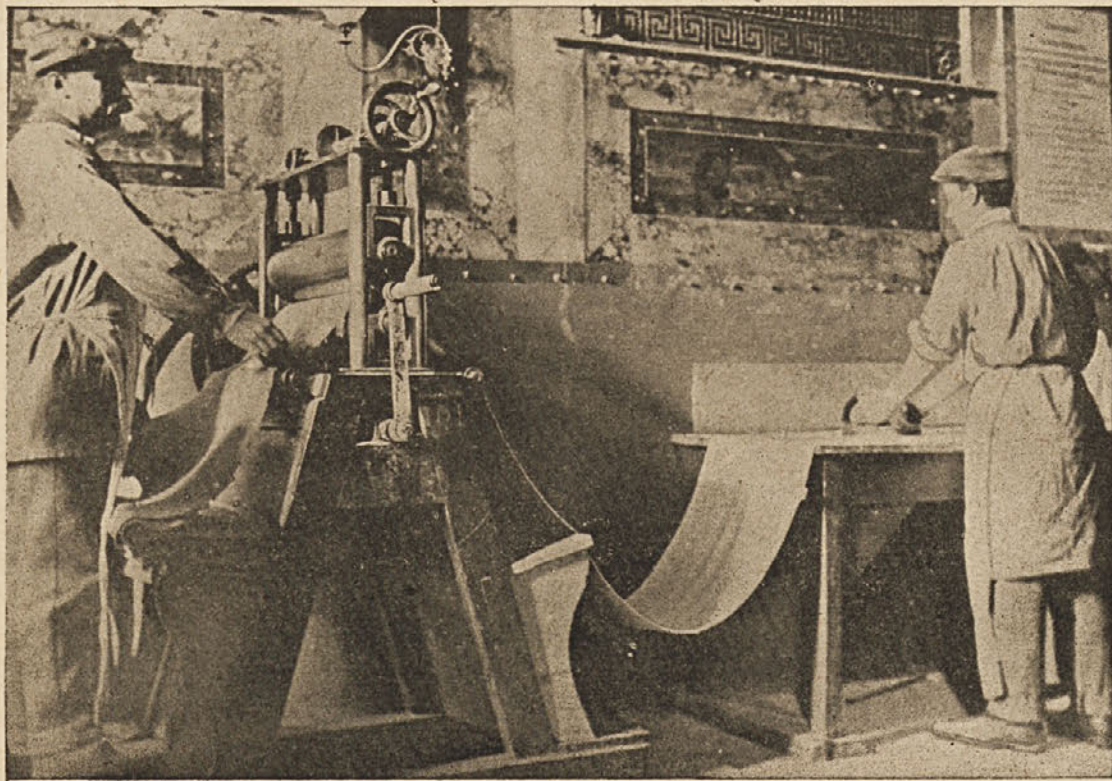
obraz, ušesa in nos in ti organi so tudi najbolj pristopni vetru in vremenu. Nahod, bolečine v ušesih in zobobol, glavobol, nevrogične boleznine v obrazu, ki jim je posledica brezspanost in še sicer marsikakšne bolečine, ki nam prete vsled prehlada in prepiha, u-
tegnemo pa kmalu zopet odstraniti, če imamo v hiši

Fellerjev fluid iz rastlinskih esenc z znamko „Elzafluid“. Svojim čitateljem priporočamo, da naroče 12 steklenic za 5.— kron in Fellerjeve odvajalne Elza kroglice 6 škatlic za 4.— krone franko pri E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 280 (Hrvaško).

k — —

Z divjo odločnostjo je planila kvišku ter si zavezala oči s svilenim pasom, ki so ji ga bili prinesli med obleko — da ne bi videla tiste zoperne, umazane globine dvorišča, v kateri je hotela najti rešitev s smrtonosnim skokom...

Orjak in žoltolična babnica sta se vrstila v straženju pred linico z vnemo, vredno boljšega opravila; in ker je usoda včasih tako zavozlana, da družji pridlopova s haskom in rešitvijo nedolžne žrtve, se je zgodilo tudi zdaj, da je „hotelir“

Izdelovanje židovskih velikonočnih kruhov takozv. „macesev“: valji s testom.

Tipaje je stopila k vratom, prekrižala se in se zaletela k oknu, odprtemu na stečaj!

V pogonu se je doteknila podoknice — zagnala se — razprostrla roke v praznoto...

Ali se je bila usoda zaklela zoper nesrečno deklico tako besno, da ji je odrekla celo rešitev s smrtnim skokom?

Ali je čuvalo nad njo dobrohotno, nevidno oko, ki jo je hotelo obvarovati pogina in jo prihraniti za srečnejšo usodo?

Jerica je bila napol omedlela v trenutku, ko se te izročila globini; čuvstvo smrtnega trenutka jo je prešinilo s hipno, ščegečo pijanostjo. A ravno v tistem hipu, v tisti tisočinki sekunde med skokom in padcem, jo je zgrabila silna roka za lase in jo potegnila bliskoma nazaj.

opazil obupno nakano Jeričino in vdrl v sobo ravno še o pravem času, da jo je otel in ji preprečil edino rešitev, ki jo je videla nje zbegana duša iz te nesreče.

Položil jo je na posteljo in jo držal brezobzirno za roke, dokler se ni pomirila; in to je trajalo dolgo. Ko pa se je izpremenila deključina borba z ječarjem v tiho, bolešno ihtenje, je odšel in pustil pri njej svojo pomočnico.

Jerica je ostala pod tem nadzorstvom do večera. Če jo je zapustila paznica za kratek hip, je poklicala dedca, da je pazil ta čas nanjo. Zdaj ni bilo nobene možnosti več, misliti na strašno, bogokletno rešitev z uničenjem lastnega življenja.

Nobene možnosti — niti, če bi bila Jerica hotela!

Toda ona ni hotela... Obup se je bil umeknil neizrekljivi, plahi bridkosti, po-

dobni žalosti revnega otroka, ki so ga odvedli daleč, daleč od mamice in skrbnega otca — med tuje ljudi, ki ga gledajo s tigrovimi pogledi in mu snujejo zlo...

Žolta ženska, ki je preždelala pri njej ves dan, je govorila vanjo brez prestanka, spremljaje svoje besedičenje z zgovornim mahanjem rok in neutrudljivo igro obraza; Jerici se je zdelo, da poizkuša po vrsti več jezikov, toda razumela ni nobenega. Kolikor je mogla posneti, jo je babnica tolažila, češ, naj se ne hoji: usoda, ki jo čaka, je vse prej nego žalostna. Obeta se ji veselje... dobra jed in sladke pijače, lepoticje, zlatnina, življenje brez dela in šumenje svilnatih oblek...

Z gnusom se je obrnila sirota v zid; in kmalu se ji je storilo. kakor da je vse to besedičenje le še grd in zoperen šum tam nekje v globoki dalji, njene misli pa se zbirajo in jasijo: rahla, topla luč prihaja vanje kakor žarki skritega solnca, ki oznanjajo svoj tihi, krotki obet:

„Blagor njim, ki zaupajo v temni noči, zakaj jutro jim bo tem lepše in svetlejše!“

Jerica je začela moliti in je molila dolgo, dolgo...

Nato se ji je zazdelo:

„Bog, samo moči mi daj, da ne izgubim razsodka! Morda se pa vendar ponudi prilika rešitve... Ne, moj Bog, ne, oče, ne, vi moji dragi v daljni domovini — vaša Jerica noče obupati! Borila se bo in vztrajala — in če jo zdrobi šovražna sila, se je hoče vsaj braniti, dokler ne ugasne zadnji up, ne pa, da bi se ji vdala kakor slepo jagnje...“

In naposled, ko se je spuščalo popoldansko solnce že k zatonu, je zaspala spanje izmučenih in potolaženih. Toda ni ji bilo namenjeno počivati mirno; strašne sanje so ji legle na prsi.

Von Schratten jo je presenetil sedečo na bujni, cvetni livadi; pograbil jo je in bežal z njo na visoko, strmo goro. Brez konca je trajal ta beg navzgor; in ko se mahoma ustavil sirovi ugrabitelj, je zazijalo pred njima črno, neizmerno globoko brezno.

Jerica je hotela kričati na pomoč — a njeno grlo, ki ga je stiskala groza z jeklenimi prsti, ni izdalo niti glasu; von Schratten pa se je zagrohotal porogljivo, in ves njegov obraz je zaigral v satanski lokavosti. Dvignil jo je visoko, visoko, in jo začel vihteti nad prepadom, da jo strmoglavi vanj.

Ta hip pa je začula iz globine glas: „Jerica, ne obupaj! Glej, hitim ti na pomoč, in zvesti prijatelji so z mamom! Pogum, sestra, pogum!...“

Pogledala je v nižavo, od koder je prihajal glas; in videla je Ivana, kako hiti k njej in z njim četa tovarišev. Hite in dreve čez drn in strn, toda globoko spodaj so še, predaleč, da bi jo mogli rešiti. Ivan in njegovi prijatelji se spotikajo, padajo po ostrem kamenju, vstajajo — krave jim obrazi in roke; vstajajo in hite na pomoč... Toda von Schratten jo vihti nad globino; izpustil jo je in zdaj pada... pada v črno pogubo...

V tem trenutku groze je odprla oči; zagledala je nad seboj prežeče oči Arabčeve in vso zverinsko družbo, ki je planila skozi vrata, na čelu ji Halil bej...

Pognala se je kvišku in iztegnila roke, kakor da hoče suniti lopove od sebe. Odprla je usta — toda ruta, ki jo je potisnil Arabec med zobe, je zamorila njen krik. Preden se je mogla ubraniti, je bila povita tesno v širok plašč; napol v omedle-nici je čutila, da jo neso po stopnicah vavzdol.

Izdelovanje židovskih velikonočnih kruhov takozv. „macesev“: gotovi kruhi v razsvetljeni pekarni.

Hladni večerni zrak je poljubil Jeričino čelo in osvežil s svojim dihom njene zmedene misli... V krčevitem naporu je napela bliskoma vse mišice, porinila ruto z jezikom iz ust in zakričala... kriknila vso svojo grozo in svoj obup skozi plašč, ki ji je ovijal glavo.

To je bil krik, ki sta ga slišala Ivan in Dušan med svojim razgovorom z Olimpijo Montebello...

In bil je zaman; kajti Arabec ji je pritisnil svojo železno dlan na obraz ter planil z njo v kočijo. Vrata so se zaprla — zamrežena vrata, za katerimi sta sedela četrť ure prej von Schratten in Birbantini — zaškripal je ključ, in kočija je zdrdrala v pretečo, neznano carigrasko noč.

Arabski sluga pa je izvlekel v temi konopec in jo začel vezati, tako da čez par hipov ni mogla geniti nobenega uda.

Halil bej se je ustavil na hišnem pragu ter se obrnil k lopovski dvojici. Njegovo lice je pokrivala zopet prejšnja, neprodna orientalska apatija.

„Vidva bi rada zdaj... denar?“ je izpregovoril z medlim glasom, motreč ju s priprtimi očmi.

„Da!“ je hitel von Schratten lakomno. „Imam namreč važne namene, ki zahtevajo sredstev, in zato... Če je ugodno vaši ekscelenci,“ je dodal zaradi vljudnosti.

„Kdo je pravzaprav... opravičen?“ je prašala ekscelencia s prezirljivim povdalkom na zadnji besedi.

„Oba, ekscelencia, oba!“ sta vzkliknili pajdaša kakor en mož. „Vsak polovico — točno polovico!“

„No, da... Saj razumete... denarja človek ne nosi s sabo na tak častivreden kraj... Bodita jutri opoldne na istem mestu; moj sluga pride po vaju — da?“

Pokimal je in sedel v kočijo, ne da bi čakal odgovora.

Von Schratten in Birbantini sta skočila instinktivno k vozu, kakor da hočeta še nekaj omeniti.

Toda Halil bej se je zasmel s suhim, brezbržnim smehom, mahnil z roko in ponovil:

„Jutri!“

Bič je švrknil po konjih; trenotek nato sta bila lopova sama med hišnimi vrati.

Čuvstva, ki sta jih čitela drug na obrazu drugega, so bila tako malo vesela, da sta se nehote zasmejala drug drugemu od same škodoželjnosti.

„To ne bo dobro, tristo peklenščkov!“ je zagodrnjal von Schratten čez nekaj časa. „Ali misliš, da bo dobro, Birbantini?“

„Zakaj ne bi verjela njegovim besedam?“ je dejal Lah z nepopolnim prepričanjem. „Saj veš sam najbolje, koliko nama sme zaupati, hehe... Sicer pa do svidenja — jutri opoldne, kakor veli ekscelencia; meni se mudi iz Olimpijene bližine...“

To rekši se je izgubil v noč.

In prav je imel; trenotek nato je prisvetila po stopnicah Olimpia Montebello, spremlja je dva gosta, ki sta odšla skozi nasprotna vrata hiše. Von Schratten se je potuhnil v temo.

Koga je spoznal zlahtni mož v enem izmed dvojice, je bralcu znano. Zrl je še nekaj hipov za njim skozi linico, videl, kako se je pridružil tujcema dalje tam v ulici več postav, in se vrnil nato majaje z glavo v svojo sobo...

„Zum Teufel, zum Teufel!“ je mrmral, pušec fino cigaro, kupljeno za denar očeta Javornika. „To mi je pa res uganka... vsekakor zanimiva uganka: kaj, hudiča, išče mladi Javornik v Carigradu, ako ne mene?... In v kak namen se je združil z onim dolgim koštrunom — očitvidno je Srb! — in z ostalo kompanijo, ki sem jo

videl na cesti — ako ne zato, da me pri-mejo za vrat... z združenimi močmi?... Kaj sta snovala z Olimpijo Montebello, če ne moje pogube? — Aha!“ je vzkliknil zdajci in se udaril s pestjo po čelu. „Ju že imam! Vraga sta morala izvedeti, da je počila sladka vez ljubezni, ki je družila Olimpijo in Birbantini; prišla sta k njej, da si nabavita po nizki ceni voljno orodje svojega maščevanja!... Donnerwetter... paziti bo treba... mnogo jih je, radi me nimajo, a detektivi so izborni, kakor se vidi... Najrajši bi se preselil še to uro — a kam? Proč iz Carigrada — zdravo bi bilo!... Samo ta vražji Halil bej, da naju ni izplačal že nocoj; kajpak, čakali ga moram — denar je denar...“

Vrgel je cigaro skozi okno in se začel slačiti; pod elegantno vrhno obleko se je pojavilo prav nearistokrasko umazano perilo. Von Schratten se je ogibal velike zaloge takih reči, ki bi ga bila samo ovirala na njegovih popotovanjih, in si je pomagal rajši z močnimi parfumi...

Zdajci pa mu je šinila v glavo nova misel. Bliskoma je potegnil hlače nazaj in se napravil za največjo silo.

„Žurimo se,“ je zamrmral, „izkoristimo čas... Olimpijina skrivnost je morda veljavna — vladi zame; prijatelja Birbantinija mi lahko odnese vrag, kadar koli mu drago...“

Vzel je svečo, nateknil raztrgane copate in zdrsal previdno po stopnicah do Olimpijine sobe.

Odhkrnil si je in popraskal rahlo po vratih.

„Kdo je tu?“ je zacvilil Olimpijin glas. Začulo se je škripanje postelje, godrnjanje in poluglasno italijansko zmerjanje — ploha čemerikavih in zaspanih besed, večinoma izrazov, ki jih ima ta bogati južni jezik za roparje, morilce, tatove in druge slične kavalirje.

Kmalu nato so se odprla vrata na ozko špranjo, za katero se je pojavila Olimpija z razpletenimi lasmi in dremavimi očmi, odeta v umazano, poluzapeto nočno haljo.

„Jaz sem, Dubarry,“ je šepnil von Schratten, nazivaje se z imenom, pod katerim ga je poznala dobrosrčna Olimpija.

„Odpri mi — samo za hip; imam te prašati nekaj važnega.“

„Tebi nikoli... lump in lumpov sin!“ je siknila Olimpija; njena trudnost se je naglo izprevrgla v besnost, ko je spoznala Birbantinijevega prijatelja. „Ti brigante, birbante, assassino!“ In že je hotela zakleniti vrata.

Von Schratten pa je pazil na njene kretnje in vteknil koleno vmes.

„Ne boš, babnica neumna!“ je zarenčal poluglasno. „Ako me ne spustiš v svoj brlog — saj ti nočem ničesar žalega! — boš videla, kaj se ti zgodi. V tej bajti sem jaz večji gospod od tebe, in če se ti kaj pripeti, bodo vsi prej krivi kakor jaz. Pusti me noter, ako ti je življenje drago!...“

(Dalje.)

Steckenferd-lilijinomlečno mleko

prej ko slej neuprno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 80 h posod.

Izmed novih odvajalnih zdravil, so se izkazala nekatera taka, ki se jih ni mogoče več jemati, če hočemo ubraniti zaprtja. Zaradi tega imamo rajši staroizkušene, prijetne Fellerjeve odvajalne rabarbara kroglice z znamko „Elza-kroglice“, ki jih lahko opustimo kadarkoli, če so nam pomagale. Pospešujejo tek, odpravljajo krče, zabasenje, čistijo kri in stane 6 škatljic samo 4 krone franko pri lekarnarju E. V. Feller v Stubici, Elsatrg, št. 280 (Hrvaško). Priporočamo jih vsem čitateljem.

Tolstivrh. Čujemo, da je naš rojak, vrli narodnjak g. Andrej Oset, posestnik Tostovrške slatine, izvoljen za načelnika krajnega šolskega sveta in je prevzel obenem tajništvo. Znamenje, kako razumne in narodne može povsod spoštujejo. Potrebno pa je, da tega odličnega delavca na narodnem polju podpirajo vsi Slovenci tudi v njegovem gospodarskem podjetju z naročevanjem njegove slatine, katera je sedaj, ko se je pri studentu mnogo popravilo, mnogo boljša.

Krasno velikonočno darilo je ilustriran roman iz jugoslovanske zgodovine Dr. V. Deželiča: „V burji in viharju“. Broširana knjiga stane s poštnino vred 3'30 K, elegantno vezana pa 4'80 K. Sezite po tej lepi knjigi, ki bo v kras vašim knjižnicam. Društva, naročite si vsaj po en izvod. Dobiva se v upravnistvu „Slov. Ilust. Tednika“ in v vseh knjigarnah.

Maribor. Slovenske šivilje in krojači so navadno naročevali blago za obleke ter krojaške potrebščine od tujih nemških in židovskih tvrdk. Dobili so navadno slabo blago za drago ceno, velikokrat pa tudi čisto drugo blago kakor so ga naročili. Sedaj tega ni več potrebno. Naš domači trgovec J. N. Šošarič, Maribor, Gosposka ulica št. 5, si je uredil veliko in prvo spodnještajersko razpošiljalnico vseh vrsti modnega in manufakturnega blaga. Ako želite imeti dobro, modno in po ceni blago, pišite takoj po vzorce, dobite jih zastoj in poštnine prosto. Dobite popust pri ceni in postreženi boste solidno in točno. Če pridete v Maribor ogledajte si trgovino.

Gospodarstvo. Življensko zavarovanje postaja čedalje bolj popularno, ker vsakdo uvideva, da se le z njim doseže najprikladnejši način varčevanja in najugodnejše vsestransko preskrbljenje za starost, kakor tudi za slučaj smrti zavarovatelja. — Glede velikega pomena življenskega zavarovanja omenjamo, da je bil tudi pred kratkim umrl g. Avgust Praprotnik, trgovec v Lokvi na Krasu, zavarovan za večji znesek, in sicer pri banki „Slaviji“. Opravičeni prejemnik zavarovanega kapitala je pokazal svoje rodoljubje s plemenitim činom, da je daroval tisoč kron v korist družbe sv. Cirila in Metoda. — Da bi bilo mnogo posnemalcev!

Kupujte pridno srečke „Splošnega ženskega društva“ v korist slovenskih umetnikov. 200 krasnih dobitkov, slik domačih slikarjev. Srečka à 1 K.

Pijte samo Tolstovrško slatino

ki se naroča v Tolstivruhu p. Guštajn (Koroško.)

Dejstva govore dokaj jasno, polna hvale in priznanja, da so prvovrstna in originalna

Es-ka in Adler kolesa

najboljša, vsem zahtevam moderne tehnike odgovarjajoča, solidna, lahko tekoča in nedosežna v pravem pomenu besede najpopolnejše mojstersko delo prve vrste. Kljub temu so primerno najcenejša.

ANA GOREC,

specialna trgovina s kolesi in deli,

Ljubljana, Marije Terezije cesta 14. (Novi svet, nasproti Kolizeja.

Zahtevajte cenik! Največja izposojevalnica koles!

Pozor! Pozor!
Kavarna CENTRAL
 Ljubljana.

40 panjev

kranjskih čebel z enoletno ozir. dvoletno matično se radi selitve prodaja po zmerni ceni. Velikost panjev je 36x70x22 cm. Kje? pove iz prijaznosti upravnštvo „Il. Tednika“

Seme edinopravnega kašelskega zelja prodaja 20 gr za 1 K. Ig. Mrcina, posestnik Zg. Kašelj p. M. D. v Polju.

Učenec iz pošte ne hiše se sprejme takoj v manufakturno in galanterijsko trgovino J. Špan, Koman, Prim.

Podpisani Matevž Strašek, sadje- in vinorejec pri Sv. Emi naznanja vsem vinorejcem, da ima na prodaj lepe korenjake Rip. Portalis in Montikala čez 40 tisoč komadov. Ima tudi lepe ključe za suho cepljenje mnogo tisoč. Želi vsem ustreči, po jako zmerni ceni po dogovoru. Matevž Strašek, posestnik, sadje in trtoječec Sv. Ema p. Pristava Štajersko.

Vina lastnega pridelka nudim po ceni hl po 46 K. franko postaja Roč. Manj kot 100 litrov ne pošiljam. Pošilja se po povzetju. Abel Osrebljo, Nugla pri Roč (Rozzo) Istra.

Hiša na prodaj iz proste roke z vsem gospodarskim poslopjem ali pa se tudi da v najem, v Rudolfovem št. 231. V hiši je gostilna. Natančneje se izve pri lastnici Franji Medved, posestnici v Rudolfovem.

Mazilo za lase

napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Lepodvorski ul. št. 222 ali pa v trafiki pri cerkvi. V treh tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 2 K in po 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las.

Zadostuje samo ena steklenica.

Spičevala na razpolago.

Gregor Jenko

čevlarski mojster,
 Ljubljana,
 Sv. Petra nasip št. 43.

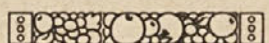
se priporoča v izvršitev vseh v njegovo stroko spadajočih del kakor tudi popravilo galoš.

Berite in strmite!

! Nezaslišano!

600 komadov za samo 375 K, krasna pozlačena 36 ur natančno idoca anker ura z verižico. Garancija 3 leta, 1 moderna svilen kravat za gospode, 3 fini žepni robci, 1 prstan za gospode z imit. žlahtnim kamnom, 1 cevka za smodke iz morske pene, 1 eleg. broška za dame (novost), 1 krasno žepno ogledalce, 1 usnjata denarnica, 1 žepni nožič, 1 par manjšetnih gumbov, 3 naprni gumbi, vse double zlato s patentnim zapiralom, 1 srčkan album za slike z 36 slikami, najlepših na svetu, 5 šaljivih predmetov, velika veselost za mlado in staro, 1 povsod potreben spisevnik za pisma, 20 pisanih predmetov in še 500 različnih predmetov, ki so potrebni v vsaki hiši. Vse skupaj z uro, ki je sama že vredna tega denarja za 375 K. Pošilja se po poštne povzetju dunajske razpošiljalnice F. Windisch, Krakov št. W/51 NB. Za neugajajoče denar nazaj.

!! 500 kron !!

Vam plačam, če ne odpravi v treh dneh brez bolečin moje korenine uničujoče **Riamazilo**. Vaša kurja očesa, bradovce in otiščaje. Cena lončku z jamstvom 1 K, **Kemeny, Košice (Kaschau)** I. Postfach 12/44. Ogrsko.

Najmodernejša lasna dela se izdelujejo v frizerskem salonu

And. Rojic

Trst, Acquedotto 20.

Naročila izven Trsta po vzorcu so točna, gotova in po zmernih cenah.

Vsak dan KONCERT

!! Vso noč odprta. !!

Sukneno blago

za moške obleke se kupi najbolje pri

R. Miklauc

v Ljubljani.

Velika izbira. Zanesljive cene. Na zahtevo se tudi izdelovanje oblek preskrbi.

Prilika za nakup!

30.000 par. vis. čevljev na zategu!

3 pari visokih čevljev K 14-75 na zategu za le

po podobi, iz samega najboljšega usnja, z dobrimi vrvun štrlečimi pravimi podplat. Ker je bilo teh 30000 parov čevljev namenjenih za balkanske države, so mi zaostali zaradi vojne. Prodajam jih zaradi tega pod izdelovalno ceno 3 pare moških ali ženskih čevljev na zategu iz najboljšega usnja vsake številke in velikosti za le K 14-75. Za naročbo zadostuje napoved številke ali mere v centimetrih. Razpošilja po povzetju Prva krščanska izvozna hiša za čevlje

Franc Humann, Dunaj II., Aloisgasse 3/76. estiti naročnike prosimo vljudo, da nas dalje priporočajo.

Franc Može

krojaštvo

Sv. Petra nasip št. 51

najmodernejša po najnižjih cenah. Najfinejša izdelava 22 K. Na zahtevo pridem na dom.

MODISTINJA

Minka Horvat

LJUBLJANA

STARI TRG ŠTEV. 21.

Priporoča cenjenim damam svojo zelo povečano zalogo damskih in otroških slavnikov. Popravila najceneje.

Pridobivajte nove naročnike!

Velika eksportna zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrijonov itd. Mehanič. delavnica.

Prodaja na obroke. — Ceniki franko. —
Pri Batjel-u, Gorica,
 Stofna ulica št. 2-4.

Vsak mesec drugi umetniki. Vstop prost. Točna postrežba z najfinejšimi pičami. Z velespoštovanjem
Štefan Miholič, kavarnar.

Prej K 18.— Sedaj K 8.—

3 leta pism. jamstvo.

Krasna rem. gloria-srebrna anker ura za gospode, s tremi močnimi fino graviranimi pokrovi, s pokrovom na pero, tekoča na kamenih, točna. Cena samo K 8.—. Vsak naročnik dobi elegantno verižico zastoj. Pošilja se po povzetju. Pišite še danes na naslov: Arnold Weiss, Dunaj VII., Kaiserstraße 95/9

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen pouk v vezenju.

Tovarna v Lincu ustanovlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštne prosto.

Vsaka dobra gospodinja

ceni dobro in ceno perilo. Ponujam torej:

6 kom. ženskih srajc najboljše kakovosti in izvedbe z lepo vezbo, sortirane za 18 K.
 6 kom. finih čefirastih srajc, stanovitne barve ali belih s pike prsmi, kompl. velikih 21 K.
 6 kom. sortiranih moških hlač iz najfinejšega gradla ali satina, franc. kroj, za 13 K.
 6 kom. sortiranih moških nočnih srajc, krasno izdelanih, s portami stanovitne barve 20 K.
 Pri naročilu napovejte obseg vratu in pasu. Razpošilja se po povzetju, če blago ne ugaja se denar povrne.

S. Herrman,

tovarna perila v Heřman-Městec, Češko.

Tehnikum Mittweida.

Ravnatelj: Prof. A. Holzt. Kraljevina Saška. Višji tehniški zavod za električno- in strojnotehniko. Posebni oddelki za inženjerje, tehnike in delovodje. Električni in strojni laboratoriji. Učna tovarna — delavnica. Najstarejši in najbolj obiskovani zavod. Program itd. brezplačno pošlje tajništvo.

Mnogo denarja zaslužite brez truda,

če hočete razprodajati mojo patentirano novost „Sherlock Holmes“. Tudi kot postransko opravilo. Izviren vzorec dobite, če vpošljete K 1.50 v pisemnih znakih ali pa proti povzetju. Prospekte in plakate priložimo pošiljati. Arnold Weiss, Dunaj VII., Kaiserstraße 95/9.

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenjskega ul. 4.

Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Rodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. bolnice.

5000 komadov napol zastoj!

Citateljem tega lista razpošiljam, da jih seznanim s svojo firmo, 5000 komadov pravih 14 karatnih zlatih prstanov s simili brilantom vsakršne velikosti za gospode in dame. Pri naročbi je vpsolati samo izdelovalno ceno K 3.— v pisemskih znakih. — Pišite še danes na naslov: Arnold Weiss, Wien VII. Kaiserstraße 95/9.

Še danes na naslov: Arnold Weiss, Wien VII. Kaiserstraße 95/9.

Krojač Ivan Magdič se je preselil na Dunajsko c. št. 20.